

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13
za trikrat " 10
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

S priložo »Naša Gospodinja«.

Katoliška unija.

Dunaj, 30. maja 1912.

Pozdravni večer.

Dne 29. maja, ob 9. zvečer so se zbrali množični zastopniki katoliških organizacij cele Avstrije v dvorani »Johanneshofa« v I. okraju k pozdravnemu večeru, ki ga je priredil pripravljavni odbor Katoliške Unije. Od plemstva so bili navzoči: knez Lobkovic, kneza Hugo in Ernst Windischgrätz, grofje Resseguier, ekscelenca Franc Walterskirchen, Marschall in drugi. Slovenci so bili zastopani po poslancih dr. Korošcu, Povšetu, dr. Žitniku, dr. Vrstovšku, kanoniku Mlakarju iz Maribora in zastopniku »Slovenca«, Nemci po vseučiliščnem profesorju Innitzerju, dr. Hornichu, dr. Kienböcku, gen. tajniku evharističnega kongresa Lebu, provincialu Wimmerju, zastopnikih kat. akademskih društev, vseučiliščnem profesorju Mayerju, baronu Rhombergu in po celi vrsti drugih odličnikov, Italijani med drugimi po dr. Faiduttiu, Deluganu, Čehi po dr. Šrameku, dr. Hrubanu, Kadlčaku, Kupki, Rzihi, Kordaču, Vanečku, Poljaki po rektorju Guglinskem in Wieniarhiwiciu, Rusini po Schmidtu in Kulaczowskyju.

V imenu pripravljavnega odbora sta pozdravila navzoče predsednik knez Zdenko Lobkovic in baron Wittinghoff-Schell.

V imenu Čehov je govoril dr. Šramek, ki je naglašal, da bo morala Katoliška Unija vpoštevati posebno stališče drugih narodnosti. Baron Rhomberg je nato odgovoril, da se je to itak storilo.

Dr. Korošec izvaja v imenu slovenskih zastopnikov med velikim odobravanjem sledeče: Mi smo majhen narod, a po svoji katoliški organizaciji najmočnejši v Avstriji. (Živahni bravo-klici.) Mi nismo nikoli toliko za obliko vprašali, marveč za vsebino. (Ponovno odobravanje.) Ni nam šlo toliko za to, kako potolči nasprotnika, ampak za to, da ga potolčimo. (Zopetni bravo-klici.) Seveda je za to treba boja, žrtev, poguma, predvsem ljubezni do ljudstva. (Veliko odobravanje in ploskanje.) Mi

želimo skupno delovanje avstrijskih katoličanov in nazdravljamo Katoliški Uniji. (Velika pohvala in ploskanje.)

Prelat Schmidt pozdravlja Unijo v imenu svojih rusinskih, poljskih in nemških župljanov, dr. Kulaczowsky v imenu Rusinov, Dean v imenu Italijanov in generalni tajnik Leb v imenu odbora za mednarodni evharistični kongres.

Govore zaključil grof Resseguier. Izvaja: Pripovedovali so mi nekoč zgodbo o dveh avstrijskih vojakihi. Nekoč vojak svojega druga nekaj vpraša. Ta pa mu odgovori: Ne razumim! Ta dva vojaka se res ves čas svojega službovanja nista razumela. Kar pride vojska in oba gresta v boj. Zastava omahuje. Tedaj pravi prvi vojak: Zastava je v nevarnosti, naprej, prijatelj! — In glej, drugi ga je razumel. Pognala sta se naprej, posekala sovražnike in prapor rešila. Storimo tako tudi mi! (Velikansko pritrdjevanje in ploskanje.) Govornik nazdravi cesarju in sv. očetu.

Godba zaigra cesarsko himno, vsi vstanejo in pojo cesarsko pesem. S tem se je lep večer zaključil.

Zborovanje.

Danes, 30. maja, so zborovali delegati »Avstrijske Katoliške Unije«. Navzočih je bilo približno 300 delegatov katoliških organizacij. Kaj je »Avstrijska Katoliška Unija«? Pravila nam pojasni, da hoče prosto združiti vsa katoliško misleča društva, zveze in organizacije cele Avstrije. Namen združitve je, mirno zediniti vse katoliške avstrijske narode k skupnemu, smotrenemu, kulturnemu delu in pomagati tako velikim katoliškim načelom do zmage. Današnje zborovanje otvori predsednik Unije, knez Lobkovic. Prvi za njim govori škof iz Brna grof Huyn, ki pozdravi zbor v imenu avstrijskih škofov. Grof Resseguier poroča o delovanju osrednjega odbora. Katoliška Unija ima dva gesla: prvo slove: »Cor unum, anima una« (eno srce, ena duša) in drugo: »Instaurare omnia in Christo« (vse obnoviti v Kristusu.)

Deželni glavar dr. Rhomberg opisuje divji boj svobodomiselstva proti katoličanstvu. Katoličani moramo stati na straži in moramo braniti našo vero. Gibanje proč od Rima, razdružitev zakona, sežiganje mrličev podpira in vodi loža, kakor tudi zahtevo za brezversko šolo. Katoličani moramo zdru-

ženi odbijati napade naših sovražnikov.

Dr. Kupka iz Brna želi splošen shod avstrijskih katoličanov.

Dvorni svetnik prof. dr. Wicherkiewicz iz Krakova govori o potrebi, da otvori Unija opirališče uspešnega skupnega dela vseh katoličanov.

Slovenski poslanec dr. Krek govori o razmerju političnih in nepolitičnih organizacij. Izvaja: Kadar razpravljamo o tem vprašanju, gre za to, da jih omejimo in da si ne stavimo takih smotrov, ki so napačni in ki tvorijo iluzije. Taka iluzija bi bila, če bi n. pr. hoteli ustanoviti enotno katoliško stranko, o čemur v današnjih razmerah ne more biti govora. Glavno oviro tvorijo ustavni boji, vsled katerih naša domovina še trpi in bo še dolgo časa trpela. Tudi svobodomiselstvo ne more enotne politične stranke ustanoviti, ker tudi tiči v kaos ustavnih vprašanj. Vsak katoliški politik je dolžan priznati katoličanstvo kot kulturno načelo in sodelovati povsod, kjer gre za to, da se katoličani organizirajo. Napačno je, če se loči politično življenje od socialno-gospodarskega in verskega življenja. Katoličani moramo na vseh poljih dobiti tisto stališče, ki nam gre po našem številu in ne smemo nobene postojanke prepustiti sovražniku. Sedanja javnost, kakršna obstoja, je akatoliška, da, naravnost protikatoliška. Kakšne dolžnosti imajo nepolitične organizacije glede na politiko? Nepolitične organizacije morajo vzgajati. Naša katoliška inteligenca, tudi duhovska, je premalo filozofično vzgojena. Unija pospešuj filozofično šolanje naše inteligence. V socialnem oziru smo še diletantje, dasi je važno stališče, ki ga katoličani zavzemajmo nasproti socialnim vprašanjem. Nepolitične naše organizacije morajo tudi načelno politično izšolati naše ljudstvo. Ljudstvo moramo izučiti, da bo znalo čitati časopise. Ta moment se premalo vpoštevja pri agitaciji za naše časopise. Tudi v političnem življenju se premalo gleda na načelno izšolanje množice. Naše ljudstvo še premalo umeva skupnosti z življenjem. Našega katoliškega prepričanja ni neobhodno potrebno izraziti v naslovu stranke, boljše je, če politična stranka svojih verskih načel v naslovu ne izraža. Naše nepolitične organizacije naj tudi posredujejo praktično izšolanje. Izuriti

morajo sposobne agitatorje. Če se opiramo zgolj na politična društva, ne pridemo daleč. Politično izobrazbo morajo posredovati tudi nepolitična društva. Mi moramo tako napredovati, da bodo naši katoliški politiki pospeševali delavska in rokodelska društva, Vincencijeve družbe in katoliško življenje tudi po tistih deželah, kjer se pri volitvah ne kaže uspeh naše stvari. O evharističnem kongresu govori prošt dr. Faidutti iz Gorice.

Za predsednika je bil izvoljen Ferdinand Zdenko knez Lobkovic. V odboru so zastopane vse avstrijske narodnosti. Slovenski odborniki so: dežglavar Kranjske dr. Ivan Šusteršič, namestnik štajerskega dež. glavarja dr. Fran Jankovič, državna poslanca dr. J. Krek in Franc Povše, kanonik dr. J. Mlakar iz Maribora.

Popoldne je sledila kratka razprava in se sprejela resolucija, ki po ziva odbor, naj nemudoma izvede program Katoliške Unije, nakar se je lepe uspelo ustanovno zborovanje zaključilo z živio-klici sv. Očetu in avstrijskemu cesarju.

Brez krmila.

Dunaj, 30. maja.

Vedno se usajajo omizja v kavarnah in pri »Zadnjem grošču«, da državni zbor pase lenobo. Saj to ni res. Pogledajte danes v zbornico, kako res nadaljuje razpravo o službeni pragmatiki za državne uradnike in uslužbenca. V prvi polovici junija že pride novepečena pragmatika iz parlamentarne torte. In potem? Potem dobe v roke ta izdelek gospodje v drugi zbornici, ki je le nekaj korakov oddaljena od prostakov. Višja gospoda pa ni odvisna od cenjenih volilcev in si bode dobro ogledala finančno in politično stran pragmatike. In konec bode tekme ta, da gosposka zbornica prečrta račun in pragmatiko do jeseni položi na polico. Veseli bratje v prostaki zbornici pa dobe groznega mačka. Ako so ti veseljak res toliko prijatelji uradnikom, potem bi jim svetovali, naj ne pijo na medvedovo kožo. Službena pragmatika je nujno potrebna. Toda nobena resna vlada ne more dovoliti, da bi popolnoma nehala vsa disciplina v uradih. Uradnik se mora vendar zavedati, da se njegovo razmerje do države ne

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V pešeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Med drevjem je vse mrgolelo ptičev. Razne vrste golobov, veliki kljunorožci, katere je Stanko imenoval »detelje«, srake, škorci, grlice in mnogo številne prekrasne »bengalis« so se smukale v goščavi listja ali letale z ene gručice drevja na drugo, posamezno ali v jatah, in spreminjale barve kot mavrica. Nekatera drevesa so izgledala od daleč, kakor da bi bila pokrita z raznobarnim cvetjem. Nelki so zlasti ugajale rajske muholovke in črni, krvavordeče podobolenci veliki ptiči, ki so peli, kakor pastirske piščalke. Čudne žolne, zgoraj rožnate, spodaj jasno-modre, so se zibale v solnčnem blesku in lovile v letu bučele in kobilice. Na vrhuncih dreves so se razlegali kriki zelenih papig, včasih je pa zadonel kakor glas srebrnih zvončkov, s katerim so se pozdravljale med sabo male, zeleno-sive ptičice, skrite pod listjem adausonije.

Pred vzhodom in po zahodu soln-

ca so letale nad glavami jate ondotnih vrabcev, tako množično, da ako bi ne bilo slišati žvrgolenja in šumenja kril, zamogel bi jih smatrati za meglo. Stanko je mislil, da ti ptiči tako zvone, ko se podnevu razprše po posameznih gruadah dreves.

Toda z največjim začudenjem in občudovanjem so navdajali otroka neki drugi ptiči, letajoči v malih jaticah, ki so prirejali resnično koncerte. Vsaka čredica je obstajala iz pet ali šest samic in iz enega samca, ki se je bliščal s kovinastimi barvami perja. Posedali so zlasti na posameznih akacijah na ta način, da je sedel samec na vrhunec drevesa, samice pa nekoliko nižje, in po prvih tonih, ki so izgledali, kakor da bi poskušali glasove, je začel peti samec, samice pa so poslušale molče. Šele ko je on končal, so ponovile v enoglasnem zboru zadnji odstavek njegove pesmi. Po kratkem odmoru je samec spet začel peti in ko je končal, so samice spet ponovile, nato je pa cela jatica zletela z valovitim, lahkim letom na sledečo najbližjo akacijo in koncert, obstoječ iz solista in zbora se je drugič razlegel v poldanski tišini. Otroka se nista mogla nasmehati. Nelka je ujela glavno noto koncerta in je pričela z zborom samic odpevati s svojim tenkim glasom zadnji odstavek, ki je zvenel, kot

»Tuj, tuj, tuj, tuj, tving-ting! tving!«

Nekoč sta otroka šla od drevesa do drevesa za krilatimi godci in sta se tako oddaljila kilometer od taborišča, kjer so ostali trije zamorci, King in Saba, katerega Stanko ni maral vzeti s sabo, da bi mu z lajanjem ne plašil zverine, ker je hotel obenem mimogrede ustreliti kakšno žival. Ko je toraj jatica slednjič zletela z zadnje akacije na drugo stran široke soteske, se je deček vstavil in rekel:

»Sedaj te bom spremil h Kingu, potem hočem pogledati, če ni v visoki džungli antilop ali ceber, kajti Kali pravi, da posušenega mesa ni več, kot za dva dni.«

»Saj sem vendar velika«, odvrnila je Nelka, kateri se je šlo vedno za to, da bi pokazala, da ni majhen otrok. »Torej se hočem vrniti sama. Taborišče se vidi od tukaj izvrstno in dim tudi.«

»Bojim se, da se boš zgubila.«

»Ne bom se zgubila. V visoki džungli bi se morda zgubila, toda tukaj glej, kako je trava nizka.«

»Morda te kaj napade.«

»Saj si sam rekel, da levi in pantri podnevi ne hodijo na lov. Poleg tega slišiš, kako trobi King iz dolgega časa za nama. Kakšen lev bi se drznil hoditi na lov tam, kjer se razlega glas Kinga?«

In začela se je usajati.

»Moj Stanko, pojdem sama, kakor odrasli ljudje.«

Stanko se je nekoliko obotavljal, slednjič je pa privolil. Taborišče in dim je bilo v resnici videti. King, kateremu je bilo dolgčas za Nelko, je trobil neprenehoma. V nizki travi ni bilo mogoče izgrešiti pota, o levih, pantrih in hijenah pa niti ni moglo biti govora, ker te živali iščejo plena samo ponoči. Deček je pa tudi vedel, da z nobeno stvarjo ne naredi deklici toliko prijetnosti, kakor ako pokaže, da je ne smatra več za otroka.

»Toraj dobro«, rekel je, »pojdi sama, toda pojdi naravnost in ne obotavljaj se med potjo.«

»Ali pa zamorem natrgati teh cvetov?« vprašala je, pokazavši na grm kusso, pokrit z neizmerno množico rožnega cvetja.

»Smeš.«

To reki jo je obrnil, pokazal ji radi varnosti še enkrat gručo drevja iz katere je prihajal dim taborišča in v kateri se je razlegalo Kingovo trobenje, potem je pa zavil v visoko džunglo, obraščajočo soteskin breg.

(Dalje.)

me merit z vatli po delavski pogodbi. Delavec more določen čas zapustiti gospodarja in si drugod iskati dela in je la. Sedaj je še čas, da pragmatika dobi obliko in vsebino, ki jo moreta odobriti gosposka zbornica in vladar. Toda sovražnik si uradnikov, ako izgovoriš pametno besedo!

Veseli družbi tudi račun ne dela skrbi. »Saj birt še kredo ima.« Kreda ni še posla, toda dolžna deska je že polna in nima prostora za nove dolgov. Trideset milijonov zneske novi račun, ki zapade že s 1. julijem. Zakaj pa imamo vlado in finančni odsek? Ta dva naj skrbita za pokritje. Dr. Steinwender pa je posebne vrste mož. Kot poročevalec za državni proračun je največji fiskalist. Njegovo stališče je, da se morajo za nove redne izdatke, dobiti novi dohodki. Novi dolgovi naj se delajo le za produktivne naprave, ki vračajo državi amortizacijo in obresti. Kdo nam more ugovarjati, da to ni redna in pravilna finančna politika? Za vojaške namene, prometna sredstva, uradniške plače, smejo se izdatki povišati le iz tekočih rednih dohodkov. Finančni odsek pa je iznašel novo vrsto obstrukcije, da namreč nima nobene seje.

Iz tega dejstva sklepajo proroki, da so dnevi sedanje vlade štet. Vesela družba, katera se že dolgočasi brez ropota v zbornici in vladne krize, ima že svoje kandidate za min. predsednika. Prvi favoriti so dr. Körber, pri katerem je hodil v šolo baron Bienerth. Ako bi se kupal Körber, imajo na izbero še druge ekscelence. Knez Thun, baron Beck, baron Heindl in baron Bienerth. Ali niso vsi ti državni prvi vrste? Preporno vprašanje za vedeže je samo to še, ali naj je novo ministrstvo parlamentarno ali uradniško. Mešetarji, ki so skromni in se ne čutijo poklicane, priporočajo novo uradniško ministrstvo. Ker pa je grof Stürgkh v sedanjem svojem kabinetu zbral prve glave izmed uradnikov, moral bi njegov naslednik iskati sotrudnike že med dvornimi svetniki. Teh je dovolj. Zakaj bi se ne vrstili, saj tudi pri vojaških narednikih nosi v svojem telečnjaku patent za generala. Težje pa je vprašanje, kateri parlamentarci so rojeni za ministre. Ako pregledamo vrsto vpokojenih ekscelenc, pogoji za usposobljenost niso strogi. Samo to je šment, da je premalo ministrskih sedežev. Skoraj gotovo pa so prazna vsa ta ugibanja. Ako sedanja vlada dobi do 1. julija proračunski provizorij in brambni zakon, pošlje vso družbo na počitnice in jo skliče zopet v pozni jeseni, da dovoli zopet nov provizorij.

Pa govorimo resno: Tudi najboljši poslovnik ne ozdravi notranje bolezni parlamenta. Ako je vlada parlamentarna, mora vladnim strankam dajati razne koncesije, in to je politična korupcija. Ali pa morajo stranke podpisati vlado tudi proti boljšemu svojemu prepričanju. Na Angleškem je vlada izvrševalni odbor zbornične večine. V Italiji in Franciji si ministrski predsednik izbere iz strank svoje ministre, ki so zaupniki strank, ne pa kraljevi. Pri nas veljajo druge tradicije. Dalje je zbornica razcepljena najmanj v dvajset strank, ki hodijo vsaka svojo pot. Parlamentarni ministri morajo računati z zahtevami posameznih frakcij in vzdrževati večino le od slučaja do slučaja. Stranke, ki niso v koaliciji, so prisiljene, da se oprimejo fakične opozicije. In tako opozicija je treba pomirjevati s koncesijami. V takih razmerah vladne stranke nimajo nobene samostojnosti in morajo same razbiti koalicijo, da se rešijo pred volilci. To smo doživeli zadnja leta večkrat. Najslabše izkušnje pa so imeli z ministri-rojaki. Ti so bili samo posredovalci za razne službe. Zato pa so ustvarili na tisoče novih uradniških mest s svojo protekcijo. Prebivalstvo nima od tega nobene druge koristi, nego večje stroške. Dokler se stranke same ne zedinijo za določen program, zbornica ne pride do rednega in trajnega dela. To pa bode mogoče, ko bodo rešena pereča narodna vprašanja.

V ospredju je sedaj češko-nemško vprašanje. Težišče politične situacije je še vedno v Pragi. Ako se zopet razbijejo pravna pogajanja, je tudi v dunajski zbornici trdna koalicija izključena. Nevarna za parlament postaja tudi poljsko-rusinski spor. Vlada je bila obljubila Rusinom, da do dne 29. maja dobe zagotovilo za univerzo. Poljaki pa so rešitev tega vprašanja zopet zavlekli. Ako Rusini do prihodnjega torka ne dobe dovoljne odgovora, prete z obstrukcijo. In jugoslovansko vprašanje že z vsilo silo trka na vrata. Nemški poslanci že sami priznavajo brez ovinkov, da jim to vprašanje ni več — hekuba. Aneksija Bosne in Hercegovine je sprožila plaz, ki bode v doglednem času premaknil

mejo med Avstrijo in Ogrsko ali pa zasul tir z Dunaja do Nove Avstrije in Dalmacije. S stališča monarhije je to vprašanje mnogo važnejše, kakor vsi prepri in boji za univerzo in ministrske frake.

Vladi dela sedaj največjo skrb brambni zakon. Avstrijski odsek nadaljuje razpravo o vladnem načrtu v celoti. Ako pa opozicija v ogrski zbornici zavleče razpravo in pravočasno rešitev, bode vlada prisiljena predložiti provizorij. Ta bi zahteval za tekoče leto 136.000 vojaških novincev z olajšavami, ki so v načrtu brambne reforme, izvzeta pa bi bila dveletna službena doba, ki bi se vpeljala šele leta 1915. Ta prememba pa bi zadela v avstrijski zbornici ob hud odpor. Ravno dveletna služba, četudi ne splošna, je najmočnejša priprava za zvišanje vojaških novincev. Kamor torej pogledamo, ne zasledimo določene smeri. Brez krmila in krmarja plove ladja v meglo in ledenike...

Liberalna „Zveza slovenskih zadrug“ v Ljubljani

je imela v četrtek, dne 30. maja 1912, svoj četrti redni občni zbor.

Zvezini modrijani so dnevniki red skoraj popolnoma pravilno sestavili, le v točki 5. Potrjenje bilance za leto 1911., obračun za leto 1911. in proračun za leto 1912. ter razdelitev čistega dobička, — so pozabili povedati, na kaj se nanaša obračun za leto 1911. in proračun za leto 1912. — zato so pa nasuli peska v oči z razdelitvijo čistega dobička, saj je morala pri tem mnogo obetajočem čistemu dobičku vsaka Zvezina zadruga nehoti vzkliti, da znata Ivan Knez in dr. Ivan Tavčar krasno gospodariti — kar je na kima-joče razpoloženje zborovalcev vsaj tako dolgo ugodno vplivalo, dokler niso čuli, da znaša čisti dobiček celih 434 kron in 4 vinarje, in da obečana razdelitev čistega dobička ni bila nič drugega kakor le pesek v oči za zadruge, ki so morale plačati lepe letne prispevke.

Predsednik Ivan Knez je vodil občni zbor z vso svojo kapitalistično ljubeznijo do zadružništva, in dr. Ivan Tavčar si je gladiil svojo starinsko brado do približno pete ure, ko je občni zbor zapustil.

Poročilo načelstva in nadzorstva je podal Miško Reicher, ki ni član načelstva in nadzorstva.

Iz tega poročila posnemamo, da je imela Zveza slovenskih zadrug ob začetku leta 1911. 170 zadrug in 8841 vplačanih deležev po 10 K — v letu 1911. je pristopilo 8 zadrug z 8 deleži po 10 K — vsled odgovori in izbrisa iz zadrugnega registra pa je izstopilo 18 zadrug z 114 deleži, tako da je koncem leta 1911. ostalo še 160 zadrug in 8906 deležev po 10 K. Letos je članstvo odpovedalo nadaljnih 10 zadrug. Po kakovosti razdele se včlanjene zadruge sledeče: a) Hranilnice in posojilnice 94, b) konzumne in gospodarske zadruge 29, c) mlekarske 9, d) vinorejske 7, e) obrtne 10, f) stavbinske in nasebinske 3, g) konjerejske 3, h) čebelarstva 1, i) razne 4; skupaj 160.

Zanimivo je, da imajo liberalni gromovniki proti konzumom v svoji zvezi zadrug med nederavnimi zadrugami ravno največ konzumnih zadrug.

Po deželah se zadruge Zveze slovenskih zadrug razdele sledeče: Kranjsko 99, Goriško 24, Trst in Istra 36, Štajersko 1, Koroško 0, Dalmacija 0; skupaj 160.

Zveza je v letu 1911. izvršila celih 59 revizij; ker ima 160 zadrug, bi pa po revizijskem zakonu morala izvršiti vsaj 80 revizij — in po svojih pravilih, ki so za Zvezo obvezna, pa vsaj 107 revizij.

Kako dolgo so poedine izvršene revizije trajale in kateri strokovnjaki so jih izvršili, iz poročila ni razvideti.

Skupnega denarnega prometa izkazuje »Zveza slovenskih zadrug« 30.799.848 K 90 vin., kar daje posebno izpričevalo o sposobnosti Zvezinega knjigovodstva, katero je v denarni promet štel vse postavke iz bilance za leto 1910. in iz splošnega prometa leta 1911. razne postavke, ki nimajo z denarnim prometom nič opraviti.

Po takem izračunanju »denarnega« prometa se ne izplača, potipati na drugo sestavo računskega zaključka, iz katerega posnemamo, da so znašali upravni stroški 38.385 K 58 vin., ali za eno zadrugo okroglo 240 kron.

Ker se je na občnem zboru zahtevalo špecificiranje teh upravnih stroškov in se je našel znaten znesek za odvetniški ekspanzar, je podal dr. Ivan Tavčar zanimivo pojasnilo, da izhaja ta odvetniški ekspanzar iz časov, ko je zastopal Zvezo liberalni odvetnik dr.

Novak, kojega na občnem zboru nismo zapazili.

Sedaj pa zastopa Zvezo slovenskih zadrug dr. Ivan Tavčar ter ji za pravde, katere izgubi, ničesar ne računa.

Kdaj in zakaj je Zveza slovenskih zadrug sklenila, odvzeti dr. Novaku svoje zastopstvo in isto izročiti dr. Ivanu Tavčarju, o tem se na občnem zboru ni poročalo.

Jako čudno izgleda v bilanci med aktivni postavka »Razno« v znesku 115.955 K; je namreč ta znesek eden največjih cele bilance, bi torej zaslužil, da bi bilanca povedala pravi predmet te postavke.

Iz bilance ni razvidno, da bi Zveza že vpoštevala svojo neizogibno izgubo pri Agro-Merkurju, v katero je sama brez potrebe silila; sploh so se vsa poročila na občnem zboru o Agro-Merkurju popolnoma zmolčala, iz česar sklepamo, da sta Ivan Knez in dr. Ivan Tavčar res vso po Agro-Merkurju pretečo izgubo sama pokrila, kar bi se dalo sklepati iz besed dr. Ivana Tavčarja, ki je na občnem zboru povedal, da sedanje Zvezino vodstvo ni odgovorno za prejšnje Zvezino poslovanje, to se pravi, da pa se zaveda svoje odgovornosti za svoje poslovanje in torej tudi na isti del tega, ki se nanaša na Agro-Merkurja.

Čeravno sta Ivan Knez in dr. Ivan Tavčar bogataša, ki tistih par stotisoč kron za pokritje Zvezine izgube pri Agro-Merkurju ne bodejo posebno čutila, je ta njihova čin samnasebi vendarle hvalevreden.

Zelo previdno obravnava Zveza slovenskih zadrug svoj kredit pri »Kmečki posojilnici«, ker ga izkazuje med »vlo-gami v tekočem računu«, proti čemur se navsezadnje ne dá ugovarjati, ako Zveza plačuje »Kmečki posojilnici« obresti po isti obrestni meri kakor drugim vlagateljem na tekoči račun in se gre res za »vlogo na tekoči račun«, pa ne za kredit.

Značilna je bila na občnem zboru točka »Sprememba pravil«; napravili so namreč »Zvezin odbor«, tako, da ima sedaj celo Zvezino vodstvo v rokah načelstvo, katero se pa ni pomnožilo. V Zvezinem odboru so bili zastopniki raznih zunanjih zadrug — teh se je Zveza sedaj otrešla in more načelstvo, v katerem zunanje zadruge nimajo zastopnikov, — bolj neovirano gospodariti v korist liberalnega zadružništva.

Da se vpliv zunanjih zadrug še bolj skrči, so znižali vrh tega še število članov nadzorstva.

Ker se je za to spremembo oddalo 3974 glasov — in proti spremembi pa 1054 glasov — pravila pa predpisujejo za spremembo pravil $\frac{1}{4}$ vseh oddanih glasov, kar pa 3974 glasov ni, ni verjetno, da se ta sprememba pravil registrira.

Jako zanimivo je bilo čitanje revizijskega zapisnika o reviziji, ki se je že pred davnim časom izvršila pri Zvezi in bi mogla osvetliti Zvezino poslovanje, — predsednik Ivan Knez je namreč izjavil, da še revizijsko poročilo ni došlo in se bo torej drugo leto prebralo.

To je jako komodna revizija!

Pri slučajnostih se ni nihče oglašil.

Sploh se je celi občni zbor vršil ob bolj pičli udeležbi v znamenju prikri-movanja z željo, da se kakor hitro mogoče zaključijo, kar se je res že ob šesti uri zgodilo; občni zbor je trajal torej cele tri ure; oživel ga je nekoliko temperamentalni zastopnik neke primorske posojilnice, ki se je pri vsaki točki dvignil k besedi, — pa izprevidel, da meče bob v steno — in zato lepo za vse glasoval.

Poročali smo o tem občnem zboru obširneje, da se vidi razlika med njim in občinim zborom naše zadružne organizacije.

POLOŽAJ NA OGRSKEM.

Justh je zelo razburjen, ker je opustila njegova stranka obstrukcijo. Dne 30. t. m. je zato svojim pristašem očital, da so se pogajali za njegovim hrbtom in da se ne ukloni ter da se je storila napaka, ker so privolili prenehati s tehnično obstrukcijo. Kossuth je poizkušal Justha pomiriti, a brez uspeha. Kar tiče pogajanj opozicije z vlado, so se baje dogovorili, da se določi število volilcev z 2.400.000. Volilna pravica naj bi se dovolila vsem ogrskim državljanom, ki so stari 24 let, če znajo čitati in pisati. Glede na brambeno preosnovno zahteva opozicija znatne izpremembe, o katerih pa ni gotovo, če jih vladna stranka tudi odobri.

FRANCOZI V FEZU.

Poročila, da so vstaški Berberci osvojili Fez, se niso vresničila. Položaj, v katerem se pa nahaja francoski general Lyautey, je pa kljub temu zelo kritičen. Francozi poročajo, da mu pošljejo ojačenja, a stvar je tale: iz Rabata do Feza je 180 km daleč, iz Casa-

blance pa celo 250 km. Pred enim mescom zato Francozi Lyautey v Fez ne morejo prihiteti na pomoč. Nikakor ni gotovo, če se morejo Francozi toliko časa držati, dasi stoji v mestu 7000 francoskih vojakov in so zgradili Francozi nove trdnjave. Toliko je že zdaj gotovo, da ne bo 47.000 vojakov zadoščalo in da bodo morali Francozi nekaj časa vzdržavati v Maroku armado močno vsaj 100.000 mož, kar Francozom ob sedanjem evropskem položaju nikakor ne ugaja.

Boji pri Fezu.

O bojih pri Fezu so došla sledeča poročila:

Pariz, 31. maja. General Lyautey je 29. t. m. ob šesti uri zvečer brzojavil, da je odbil popoldne 28. majnika napad močnega sovražnika na severni in južni del mesta. Nekaj sto Berbercev je ušlo v mesto. Zelo utrujeni oblegovanci so ob deseti uri zvečer izgubili stik s francoskimi vojakmi. Zjutraj 29. majnika so pričeli Francozi z ofenzivo severno pri Fezu. Dne 29. t. m. zvečer so izgubili Francozi 5 mož, ranjenih je bilo 8.

Fez, 31. maja. »Agence Havas« poroča: Ponoči 29. majnika je bilo mirno. Francozi so izgubili: 1 častnik mrtve, 2 nevarno, 3 lahko ranjeni, vojakov je bilo ranjenih 60. Sovražnikove izgube so izdatne. V nekem jarku tabora, ki mu poveljuje major Fellert, so našli 35 mrtvih Berbercev.

Berolin, 31. maja. »Tageblatt« poroča: V sredo je osem stotnih močna mobilna garda prvič napravila izpad iz Feza in napadla severno pri mestu 12 kilometrov daleč ležeči tabor Berbercev. Ni še znano, kako da je izpad uspel.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Laški poraz pri Buchamezu.

Iz Pariza se poroča, da so bili pri Buchamezu Lahi premagani. Iz Buchameza je marširalo 5000 Lahov, ki so jih napadli Turki in po boju, ki je trajal 4 ure, vrgli na morsk obrežje. Lahii so izgubili 135 mrtvih in ranjen-
cev.

V pokrajini, kjer naj bi se bila bitka, stoji od aprila laška divizija, ki ji poveljuje laški poročnik Garioni. Laška Garionijeva divizija ima dolžnost, da prepreči tihotapstvo v Tripolis.

Lahi nameravajo zasesti otok Hij.

»Corriere d'Italia« poroča, da nameravajo Lahi v najkrajšem času zasesti Hij. Turki odpošiljajo vedno ojačenja na Hij, Mytilene in na Samos. Turki so zvezani z navedenimi otoki z brezličnimi brzjavami.

PRETEP V PORTUGALSKI ZBORNICI.

V portugalski zbornici je grajal zmerni poslanec Martino način grdega postopanja s političnimi jetniki. Razprava je bila burna in se je razvila v pretep. Martino in radikalni poslanec Amaro sta se pretepala s pestmi. Galerija se je zavzela za Amara in bi se bila rada vmešavala v pretep. Predsednik je ukazal izprazniti galerije in je prekinil sejo.

NEMIRI V ALBANIJI.

Iz Belgrada poročajo, da napadajo Albanci srbske obmejne straže. Pri Prokupljah so dne 29. majnika napadli Albanci s turškimi orožniki srbsko patroljo, ki jo je vodil častnik. Patroljo, 3 moške, so Albanci in turški orožniki pobili. Albanci so tudi napadli srbsko vas Vranje, kjer so ranili dve osebi.

VOLITVE PREDSEDNIKA ZJEDINJENIH DRŽAV.

Roosevelt je zmagal malone v vseh državah pri prvotnih volitvah. Voditelj republikanske stranke je Roosevelta obvestil, da ne podpira več Tafta in da bo njegovih 16 delegatov glasovalo za Roosevelta.

MEHIKANSKA VLADNA ARMADA PREMAGALA VSTAŠE.

Pariški »Figaro« poroča iz Mehike: Potrjuje se, da so premagale mehi-kanske vladne čete vstaše. Vstaši beže na vse strani. Meje so tako zastražene, da vstaši ne morejo dobavljati iz inozemstva orožja, streliva in živil. Vsled zmage pri Rellanu ljudstvo zopet zaupa armadi.

Dnevne novice.

+ Slovenski državni poslanci in Kregarjeva afera. Na včerajšnji častni večer Ivanu Kregarju je došla med drugimi tudi naslednja brzojavka z Dunaja: »Živeli, ki so trpeli krivico za dobro stvar! Pozdrav vsem udeležencem današnjega večera. Obžalujemo, da se ga sami ne moremo udeležiti. — Dr. Ivan Šusteršič, Demšar, Goštinčar, Hladnik, Jaklič, Jarc, Krek

Pogačnik, Povše, Žitnik, Korošec, Benkovič, Brenčič, Pišek, Roškar, Jankovič, Vrstovšek, Fon, Gregorčič, Grafenauer.

+ **Shod.** V nedeljo, 2. junija tako po jutranji sv. maši bo v Šmartnem pri Litiji občni zbor Kmetijske zveze in vpisovanje v živinorejsko zadrugo. Poročal bo deželni poslanec in odbornik g. dr. Ivan Zajec.

+ **Iz naučnega odseka državnega zbora.** Naučni odsek je včeraj glasoval o odsekovih predlogih glede zboljšanja gmoletnega položaja učiteljstva in ureditve njih pravnega razmerja do države. Predlog poslanca Vastiana, da se učitelji upostavijo v zadnje štiri nižje činovne razrede državnih uradnikov, je bil z 21 proti 11 glasovi sprejet. Dalje je odsek sprejel tudi dodatni predlog poslanca Glöckel-a glede uvrstitve učiteljskega osebja po gotovi določeni shemi z 29 proti 12 glasovi, kakor tudi predlog poslanca Ira glede 50odstotnih državnih doneskov k deželnim šolskim izdatkom s 23 proti 8 glasovom. Predlog slovenskega poslanca dr. Verstovška, da naj država tudi prispeva pri šolskih stavbah in k vzdrževanju šol, je bil s 27 proti 5 glasovom odklonjen. Nato je še poslanec Tomašek predlagal naučnemu ministru obžalovanje zaradi njegovega stališča napram učiteljem. Predlog je bil sprejet s 14 proti 12 glasovi. Za predlog so glasovali socialni demokrati, del nemških nacionalcev, vsenemci in svobodomislenci poslanec Zenker; proti so glasovali Poljaki, krščanski socialci, del nemških nacionalcev in Slovenci.

+ **Novi dvekranski novic** je podaril »Slovenski Straži« dr. Josip Podobnik v Ljubljani. Zivel nasledniki.

— **Mesto venca na Kregarjev »grob«** nam je poslal neimenovan 2 K za »Slovensko Stražo«.

+ **Iz seje deželnega zdravstvenega sveta.** V seji dne 11. maja t. l. razpravljalo se je: a) o prošnji nekega tukajšnjega zdravnika, da se mu dovoli ustanovitev in obrat zasebnega sanatorija; b) o načrtu za novo šolsko stavbo v Mostah in c) neki vlogi za naknadno dovoljenje nadaljnje uporabe nekega rodbinskega mavzoleja.

Proti Macharju. Občinski zastop kralj. mesta Ogrski Brod je dne 23. maja t. l. izrekel globoko ogorčenje nad nezaslišano žalitvijo verskih čustev krščanskega ljudstva, napisanem v zaplenjeni »Citanki Macharjevi«. Protestiral se je obenem proti delovanju prof. Smrčka, državnega poslanca zgoraj imenovanega mesta, ki je s svojim podpisom na interpelaciji poslanca Masaryka omogočil imuniziranje in pohujšljivost Macharjevih plodov.

— **Moč katoliških društev rokodelskih pomočnikov.** Ob 60letnici Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov na Dunaju je poročal slavnostni govornik Schmitz iz Solnograda, da obstoja zdaj 1221 katoliških društev rokodelskih pomočnikov, ki imajo 210.000 članov. V 875 tečajih poučujejo 13.815 učencev, v 380 hospicij se je prenočilo in prehranilo 96.068 potujočih rokodelskih pomočnikov, kar je stalo 70.105 mark.

— **Novomeško porotno sodišče.** Avgust Metelko iz Kočevja, ki je oskrnil svojo pastorko, je bil obsojen na 18 mesecev ječe. Valentin Mole, zidarski mojster, ki je zaklal Italijana Armenico, je obsojen na 5 let in Jurij Kavčič zaradi požiga v Uršnem selu na 15 let ječe.

— **Otroška slavnost v Preski.** Dne 9. junija ob 3. uri popoldne imajo tukajšnji šolski otroci v proslavo prvobohajancev šolsko predstavo v Društvenem Domu. Vsi prijatelji šolske mladine se najpristrčneje vabijo k obilni udeležbi.

— **Premiera »Gospodje sa sunokretom«** (Dama s solnčnico), najnovejše Vojnovičeve drame, se je dne 26. t. m. vršila na zagrebškem narodnem gledališču. Delo je senačno, proračunano za gledališče in stoji v tem oziru na prvem mestu hrvaško - srbske gledališke literature. Globlje literarne vrednosti pa delu menda manjka. Tako liberalna kritika.

— **Dr. Lorkovič na svobodi.** Dr. Lorkovič, ki je bil vsled bolezni iz zapora prepeljan v bolnišnico, je sedaj dostal svojo kazen in so ga v nedeljo prepeljali na njegov dom v Zagrebu.

— **Polzkušeni samoumor Kranjca v Zagrebu.** Z britvijo si je prerezal žilo na levi roki kočijaž Martin Stanko iz občine Dolina, okraj Krško. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

— **Obesil se je v vasi Kerčanje na Koroškem leta 1867 v Tržiču rojeni Fr. Noč.** Vzrok: bolezen in brezposelnost.

— **230 mernikov hroščev** so nabrale samo štiri vasi mavške župnije.

— **Iznajditelj letalnih strojev umrl.** Iznajditelj prvih modernih letalnih strojev, aviatik Wilbour Wright, je dne

30. majnika v Daytonu umrl. Kakor bo ostalo nepozabljeno ime bratov Montgolfier, ki so prvi praktično izvedli zrakoplovstvo, tako ostane tudi nepozabno ime bratov Wrightov, ki so prvi uspešno letali po zraku. Leta 1903 so se Wrightom posrečili letalni poizkusi. Takrat v Evropi niso hoteli verovati, da je mogoče letati po zraku. In danes? Države tekmujejo med seboj, katera bo imela močnejše zračno brodoge. Wilbour Wright je umrl za legarjem. Rojen je bil 16. aprila 1867.

— **Z jugoslovanske umetniške razstave.** Iz Belgrada poročajo: Belgrajska občina je določila 15.000 dinarov za nakup umetnin, ministrstvo prosvete 30.000 dinarov, kralj Peter bo iz vsakega oddelka kupil eno umetnino.

Uredniki — stavci? »Hrv. Dnevnik« javlja, da je mogla binkoštna številka iziti v vsaj deloma primernem obsegu le na ta način, da so se člani uredništva sami lotili stavljenja. Novi »stavci« upajo, da se tekom tedna tako izurijo v Gutenbergovi umetnosti, da bo list lahko zopet redno izhajal v navadnem obsegu. (V Sarajevu je še vedno štrajk stavcev.)

Samoumor učiteljeve soproge. V neki vasi blizu Karlovca se je obesila žena tamošnjega učitelja, mati dveh nedoraslih otročičev. V obup in smrt jo je pognal mož, ki se je udal razuzdanemu življenju.

— **Samoumor.** Dne 29. t. m. popoldne je posvaril čevljarski pomočnik pri mojstru Zagarju v Lescah 16 letnega vajenca Janeza Kocjančiča. Čez dve uri je od žalosti, ker je bil posvarjen, zapustil vajenca hišo in se ni več vrnil. Drugo jutro so ga pa dobili šolarji obešenega na neki lipi blizu železniške proge pri Lescah. Mrliča so prepeljali v mrtvašnico.

— **Nesreče.** Pri gradbi belokranjske železnice se je nevarno poškodoval Hrvat Miha Krajnik. Med delom se mu je zavalil kamen po dnoge, ga izpodbil, da je padel na železno kolesnico in si je razbil čelnico. Prepeljali so ga v Kandijo, kjer so mu kose razbite čelnice zložili v pravo lego in je upati, da ozdravi. — **Delavec Jože Bezeg** je bil 25. t. m. napaden od dveh sodelavcev, ki sta mu zadala z noži sedem ureznin.

— **V Ameriki umrla Slovenca.** V Ely, Minn., je umrla ga. Franciška Mantel, soproga rojaka g. Josipa Mantel. Rojena je bila v Črnomlju na Dolenjskem dne 18. oktobra leta 1871., v Ameriko je prišla leta 1890, in sicer v Joliet, Ill.

BELGIJSKI SVOBODOMISLECI V ZNAMENJU GORJAČE.

Svobodomislina belgijska svojat dela s skrajnimi nasilstvi proti katoličanom. V Bruselju so priredili v Katoliškem društvenem domu katoličani zvečer 29. majnika volilen shod, na katerem so govorili skoraj vsi ministri. Svobodomislec bi bili radi shod razbili, kar se jim pa ni posrečilo. Ko so ministri zapustili shod, so jih zastražili katoliški vseučiliščniki. Svobodomislina sodrga je pa s poleni hotela napasti ministre. Pred soc. demokratskim domom je rdeča sodrga zavratno napadla katoliške dijake. Policija je nastopila z orožjem. Ranjenih je bilo več oseb. Svobodomislec so že tako zdivjali, da katoliški kandidati niso več varni življenja. Katoliškega bruselskega poslanca Colfa je svobodomislina sodrga zavratno napadla in ga tako pretepla, da so ga nevarno ranjenega prepeljali na njegovo stanovanje.

Primorske vesti.

p **Umrla je** v Gorici gospa Terezija Zimic, mati strojnika v Narodni Tiskarni.

p **Promoviral** je na graškem vseučilišču za doktorja prava tržaški rojak Andrej Sosič, odv. kandidat.

p **Mladost — norost.** V sredo dopoldan se je odigrala v Pulju ljubimiska drama, kateri bi bilo kmalu podleglo dvoje mladih življenj. 24letni ključavničarski pomočnik Peter Lizul je prišel k bivši svoji ljubimki, 19letni Ani Gržinic ter jo nagovarjal za obnove stare »ljubezni«. Gržinic je pa postala med tem pametna in ni hotela o mladostnih neumnostih ničesar slišati. Zato je potegnil fant iz žepa samokres, nameril v dekleta in jo z dve-ma streloma zadel v hrbet. Nato je nameril samokres tudi proti sebi in si v levo stran prsi pognal istotako dve krogli. Oba so prepeljali težko, a ne smrtnonevarno ranjena v deželno bolnišnico. Končala pa se bo zadeva pri sodniji.

p **Tržaško porotno sodišče.** Včeraj je stal pred porotniki mlad fant Giovanni Marsich iz Izole v Istri. Obtožen je bil, ker je 28. januarja t. l. svojega

očeta Andreja s »fovčem« zaklal. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe.

CERKVENI VESTNIK.

Spominki prvega sv. obhajila. Zelo lepo izvršene slike v obliki 28½ × 19¼ cm s slovenskimi napisi in prostorom za vpis prvobohajenčevega in darovalčevega imena se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani po zelo nizki ceni 20 vin. izvod. Isti spominki se dobe tudi pod celulooidom po 90 vin. izvod. Obe izvršitvi napravita kljub nizkim cenam vtis dragocenega darila.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 31. maja. Zbornica je danes pričela specialno debato o službeni pragmatiki.

POROČILO REFERENTA BOSENSKEGA ODSEKA.

Dunaj, 31. maja. Danes je izšlo poročilo referenta bosenskega odseka prof. Redlicha. Poročilo predlaga, naj se odobre vse z aneksijo zvezane zadeve. Poročilo kritizira način aneksije, finančne transakcije in poziva vlado, naj da pojasnila o stanju skupnih aktiv ter predloži tozadevno poročilo za leta 1908 do 1911. Zahteva, naj vlada naznani ime tistega kreditnega zavoda, ki je posodil 36 milijonov kron. Poročilo konča, da so pravni zahtevki Ogrske na Bosno in Hercegovino v popolnem nasprotju s pravom enotne, neolčljive monarhije.

KONFERENCA RADI VLADNEGA DAVČNEGA NAČRTA.

Dunaj, 31. maja. Pri finančnem ministru se je danes vršila konferenca načelnikov velikih strank v zadevi vladnega davčnega načrta. Jugoslovane je zastopal na konferenci dr. Šusteršič. Od vlade se je zahtevala hitra reforma davka na žganje in osebno dohodninskega davka. Prihodnji teden bodeta imela konferenco oba pododseka.

BRAMBNI ODSEK DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 31. maja. V brambnem odseku je notranji minister Heinold protestiral proti predlogu, naj bi se vojaštva ne smelo uporabljati pri notranjih nemirih. Takih določb ni niti v demokratskih državah, v Franciji, v ameriških Združenih državah in tudi ne v Švici. Tudi se je minister odločno izjavil proti temu, da bi vlada morala porabo vojaštva pri takih prilikah natančno opravičiti.

ZASTOPNIK SV. OČETA PRI EVHARISTIČNEM KONGRESU.

Rim, 31. maja. Sv. oče je pooblastil kardinala Van Rossuma za svojega legata in za predsednika evharističnega kongresa, ki se vrši meseca septembra na Dunaju.

ZA FRANCOZE NEVAREN POLOŽAJ V MAROKU.

Fez, 31. maja. Mnogi rodovi, ki so bili doslej Francozom zvesti, so se uprli in pridružili vstašem. Položaj v Fezu je za Francoze vedno bolj nevzdržljiv.

NEURJE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 31. maja. Med Karansebesom in Ferdinandovo goro je vsled povodnji prekinjena železniška zveza. V rabski stolici še vedno dežuje. Del Nove Moldave je poplavljen. Podrlo se je osem hiš. Reka Maroš neprestano narašča in poplavlja polja.

PONEVERJENJA V FRANCOSKI ARMADI.

Reims, 31. maja. Pri kirasirskem polku tu so zasledili velikanske poneverbe. Plačilnega častnika so zaprli, knjige pa zapečatili.

STAVKA V LONDONU.

London, 31. maja. Stavka v Londonu se strašno širi. Zdaj stavka že do 170.000 pristaniških delavcev in kočijažev. Radi stavke primanjkuje v Londonu živili.

STRAH PRED APAŠI V PARIZU.

Pariz, 31. maja. Tu je hotel neki tajni policist aretirati neko žensko, za katero se je zavzel neki možki, ki je prišel po cesti. Policist je mislil, da ima opraviti z apašem, potegniti je revolver, je na moža petkrat streljal in ga usmrtil. Ko je čul streljanje neki drugi mož, je pritekel gledat, kaj da se godi, nakar je policist še tega ustrelil. Identitete ustreljencev še niso poznali.

SAMOUOMOR APAŠA BILLA?

Pariz, 31. maja. Iz Nancyja se poroča, da se je baje ustrelil anarhist Bill, član Bonnotove in Garnierjeve tolpe, ko je doznal, da mu je policija za petami.

STRAŠEN UMOR DEKLICE.

Peterburg, 31. maja. V Sevastopolu so neznanci uropali 17letno hčerko inženirja Kulova, dne 29. majnika so pa našli pred hišo deklitičnih staršev odrezano glavo deklice. O morilcih ni nikake sledi.

DVA OTROKA V KOVČEGU ZADUŠENA.

Karlsruhe, 31. maja. V odsotnosti staršev sta zlezla otroka dninarja Wernsteina v nek kovčeg, ki se je pa zaprl. V kovčegu sta se otroka zadušila.

MORILEC SVOJE TETE.

Moravske Orlice, 31. maja. V Pa-skavu je pobila kajzarica Tomis svojo teto, s katero se je prepirala in jo nato vrgla v reko, kjer je utonila. Morilka je vdova in mati devetih otrok, katero so zaprli.

OROPANA ŽELEZNIŠKA BLAGAJNA V STANISLAVU.

Stanislav, 31. maja. V železniški blagajni je bilo oropanih 10.600 kron. Zaprli so več železniških uradnikov in nekega agenta Kazimirja Tarowskega.

SAMOUOMOR RADI POLOMA BANKE.

Szegedin, 31. maja. Vpokojeni domobranski polkovnik Julij Bodlusany, član ravnateljstva propadle gospodarske in obrtniške zbornice, se je ustrelil, ker je pri polomu banke izgubil celo svoje premoženje.

SMRT VSLED POMOTE PRI ZDRAVILIH.

Praga, 31. maja. Tu je umrla gospa Flussner, ker so ji bila zdravila pomotoma zamenjana. Njena prijateljica gospa Eisner, ki je tudi zavžila nekaj zamenjanih zdravil, leži v agoniji.

Ljubljanske novice.

Ij Častni večer Ivanu Kregarju je včeraj napolnil ves »Rokodelski Dom«. Na stotine ljudi je moralo oditi, ker ni dobilo prostora. Večer je otvoril podpredsednik kluba obč. svetnikov S. L. S., dež. odbornik dr. Ivan Zajec, ki je med hrupnimi, navdušenimi ovacijami izročil predsedstvo kluba Ivanu Kregarju. Govorili so dež. glavarja namestnik dr. Evgen Lampe, dež. odbornik dr. Pegan, dr. J. Dermastia, dež. poslanec Karol Dermastia, Karol Pollak, Jernej Ložar, urednik Kerhne in slavljenec Ivan Kregar. Med posameznimi govori je sviral »Slovenska Filharmonija«. Daljše poročilo priobčimo, za danes le konstatiramo, da so nasprotniki s svojo gonjo proti Kregarju dosegli ravno nasprotno, kar so nameravali.

Ij Občinski svetnik A. Likozar izjavlja. G. A. Likozar se je zmerom čutil za nekoliko bolj vzvišenega člana ljubljanskega občinskega sveta, kar vemo še iz za časa Ivana Hribarja, ko je nosil pokonci svojo glavo. V novem občinskem svetu je padla njegova važnost precej na ničlo in tudi njegov obraz ne razodeva tiste velike moči, katero je prej kazal. Pač pa se je od Ivana Hribarja nalezl bolezni, ki obstoji iz izjav in popravkov. In zato je napisal g. Likozar tudi za včerajšnji »Narod« izjavo, v kateri trdi, da je on še vedno te misli, da ni treba postaviti posebne stražnice na Dolenjske cesti, češ, da vlomil vsled tega ne bodo izostali, ker stražnik itak ne more stati pred vsako hišo. — Prav posebno brihtno ni to govorjenje. Na ta način odpravi magistrat lahko vso policijo, »ker stražnik ne more stati pred vsako hišo«. To bi bilo isto, če bi g. Likozar rekel, da zdravnikov ni treba, ker se smrti itak ne more preprečiti. Potem se hudoje, češ, da se s tem, da se govori o vlomih, in pobojih na Dolenjski cesti in se zahteva stražnica, »blati in škoduje okraj«. Na kakšen način bi se s tem okraj oškodoval, če pride stražnica na Dolenjsko cesto, pa ne razumemo. Preje bi razumeli, da škodi g. Likozar ugledu Salezijanske šole, ker v liberalne liste piše. Policijske stražnice se kvečjem brani g. Likozar s pemskim muzikantom, ker je ne marata, uzmoviči zato, ker jim je na potu pri njih rokodelstvu, pametni in mirajeljni ljudje na Dolenjski cesti jo pa zahtevajo.

Ij Društvo inženirjev v Ljubljani. Jutri zvečer ob 8. uri v gostilni »Pri roži« setanek z zanimivim predavanjem.

Ij Iz salezijanske statistike. Ustanovnik salezijanske družbe, Don Bosko, je umrl pred 25 leti. Salezijanskih zavodov za možko mladež je sedaj nad 300, za žensko mladež pa že nad 400. V Avstriji je 12 zavodov. Salezijanski oratorij v Trstu šteje ob nedeljah, praznikih in šole prostih dneh 800 do 1400 dečkov. Zavod v Ljubljani ima

175 notranjih gojencev, zunanjih pa, ki hodijo na Rakovnik ob nedeljah in praznikih 150.

Ij Vrsta porotnih obravnav pri tukajšnjem deželnem sodišču. Dne 3. junija: a) France Seškar, kajzar v Tomišlju, zaradi uboja; b) Stalc Iv., dekla iz Selc, zaradi zažiga. Dne 4. junija: a) Ivan Schreiber, tovarniški uradnik v Gradcu, goljufija; b) Marija Fissneider, delavka iz Klausna na Tirolskem, tatvina iz navade. Dne 5. junija: a) Rudolf Kaiser, delavec iz Bele na Koroškem, in Janez Theuerman, delavec za izdelovanje trakov, rop; b) Joža Slapnik, hlapec v Pečah, težka telesna poškodba; c) Rudolf Nährfart, prisiljenec, rop. Dne 7. junija Pavel Weber, vrtnar iz St. Kristova, radi cerkvenih ropov, in Marijana Krt, dninarja žena, tatvina iz navade. Dne 8. junija: a) Ranzinger Ivan, topniški mojster iz Toplic, uboj; b) Urnik Jožef, posestnik v Zelimljah, zloraba uradne oblasti.

Ij Uspeh tekmovalnega streljanja na zasebnem deželnem strelišču v Ljubljani. Na tarči »Carniola« se je streljalo s sledečimi uspehi: nadporočnik Japli je zadel 31, profesor Nerad 173, stotnik Posselt 230, stotnik Kikal 283, inženir Rödlbach 390, poročnik Šufraj 610, nadporočnik Spiegl 773, poročnik Ringl 782, stotnik Schulz 840, stotnik Neubauer 950, poročnik Werlein 956 in stotnik Urban 970 delilcev; na tarči »Emona« je zadel stotnik Schuszböck 36, nadporočnik Bukowski 35, nadporočnik Petzl 32, praporščak Bauer 32, poročnik Werlein 31, stotnik Thalhofer 30, inženir Rödlbach 29, poročnik Droszler 29, poročnik Šufraj 29, nadporočnik Vasku 28, poročnik Walland 27 in stotnik Beyer 26 krogov. Na tarči »Zlatorog« je zadel poročnik Walland 29, Kurzthaler 27, puškar Sevlík 26, inženir Rödlbach 26, nadporočnik Dulnig 25, stotnik Globočnik 25, nadporočnik Bregant 24, nadporočnik Aszböck 24, stotnik Keindl 24, poročnik Riegl in Hübel 21 krogov. Na tarči »Carniola« je zadel stotnik Schuszböck 39, stotnik Blaschke 33, profesor Nerad 32, stotnik Urban 32, poročnik Šufraj 31, inženir Rödlbach 31, nadporočnik Zobernig 30, poročnik Konrad 29, stotnik Posselt 29, stotnik Kikal 28, nadporočnik Horgnier 28 in major Alpi 27 krogov.

Ij Izlet gostilničarjev v Postojno se je včeraj vršil ob dokaj ugodnem vremenu. Gotovo nad polovico izletnikov se je tem potom prvokrat naslajalo ob podzemeljski krasoti naše domovine. Slišalo se je govoriti: »45 let sem že v Ljubljani, pa nisem še videl ta domači čudež.« Da se prirejajo izleti gostilničarjev v tiste domače kraje, kateri so znani takorekoč celemu svetu, je gotovo zdrava misel, ker ravno gostilničarjem je posebno z ozirom na tujski promet v lastnem interesu potrebno, da so s krasotami domače zemlje popolnoma seznanjeni. Popoln uspeh v tem oziru imajo in dosežejo pa izletniki le takrat, ako je vodstvo izleta na prvem mestu, oziroma v sposobnih rokah. Glede voditeljev včerajšnjega izleta si pa včeraj po celi Postojni lahko slišal pikre, toda opravičene opazke. Mnogo izletnikov je moralo naknadno plačevati kosilo. V jami so se vršili tudi pozdravni govori. Domača godba je marljivo svirala, menjajoč se z zelo dobrim mešanim zborom, kateri je uprav mojstersko prednašal nekatere pesmice. Pripomnimo še, da je neki govornik popolnoma pozabil na pomen poučnob zabavnega izleta, niti krasota jame ga ni prevzela, ker je v svojem govoru dal duška čez policijske ure, misleč, da je na kakšnem občnem zboru. Sicer so se pa izletniki dobro zabavali.

NEMIRI NA CIPRU.

V Limazolu na otoku Cipru so izbruhnili zopet nemiri. Neki Turek je v ponedeljek zaklal dva Grka, nakar so pričeli Grki zvoniti plat zvona in hoteli napasti turški oddelek. Policija je napad preprečila. Grki so pa nato pričeli pleniti prodajalnice. Vlomili so tudi v neko mošejo. Policija je streljala na Grke. Ubite so bile štiri, ranjenih pa 80 oseb. V Limasolu so proglasili vojno stanje in mobilizirali angleško posadko. Tudi v Nikosiji so vzbruhnili nemiri. Angleži so v Nikosijo odposlali eno stotnijo, da vzdržuje red.

Društva.

d Šišensko prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 2. junija, v društvenih prostorih (prej gostilna »Pri smreki«) skioptično prednašanje pravljic v besedi in sliki, kakor Lisica Zvitorepka, Don Quichotte itd. Predavanje je iz prijaznosti prevzel društveni blagajnik g. Leop. Puhar in je namenjeno zlasti

ljudskošolski mladini. Vstopnina je 10 vin., za odrasle 20 vin. Obenem opozarjamo pa občinstvo na prvo prireditel Šišenskega prosvetnega društva, ki bo v nedeljo, dne 9. junija.

— **Slov. katol. izobraževalno društvo na Gor. Lokvici** priredi v nedeljo, dne 2. junija 1912, ob 3. uri popoldne veselico s sledečim sporedom: 1. »Na planinah. Tamburaški zbor. 2. »Kmet Herod«. Burka v dveh dejanjih. 3. Hrvaska narodna. Tamburaški zbor. 4. »Jeza nad petelinom«. Burka v treh dejanjih.

Štajerske novice.

š **Občni zbor »Zadružne zveze« v Celju** se vrši dne 13. junija, ob 10. uri dopoldne v celjskem »Nar. domu«.

š **Nagloma umrl** je v Mariboru deželnosodni svetnik v pokoju g. Josip Rotner.

š **Konkuzi.** V Celju je prišel v konkurz stavbeni podjetnik Viljem Lindauer, ki zida nemško deško šolo v Celju. — V Ptuj pa je prišel v konkurz trgovec Wegschaidner.

š **Iz poštne službe.** Za poštna asistenta sta imenovana računska podčastnika mariborskega topničarskega polka št. 3. J. Vengust (za Selztal) in F. Zupančič za Ljubno. — Absolvirani srednješolec Pavel Krulej v Trbovljah je imenovan poštним praktikantom.

š **Zlobnost.** V Dobovi pri Brežicah je nekdo položil na želenične tračnice več velikih kamnov. Par minut predno je prišel vlak, je čuvaj kamne zapazil in jih zvalil iz tira. Zgodila bi se lahko velika nesreča. Krivca še niso izsledili.

SMEŠNICE.

Iznajdljiva pošta.

Na poštni urad v mestu X. je došlo pismo s sledečim naslovom: »Najbolj neumnemu tepcu v mestu X.« — »Hm, hm,« je dejal poštar in poklical pismo-no, »idi sedaj takoj na občinski urad in oddaj to pismo županu.«

Vsled ljubezni.

»Kaj? Vidva sta se vendar vzela vsled ljubezni do drug drugega, zakaj pa se hočeta sedaj ločiti?« — »Tudi vsled ljubezni do drug drugega. Ne moreva storiti namreč drug drugemu večje usluge kot to!«

Modni salon Ivane Schiller Sv. Petra cesta 31

priporoča 1020

slamnike vseh vrst.

Izvršuje vsa popravila. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
30	9. zveč.	730-7	14-4	brezvetr.	oblačno	
31	7. zjut.	731-2	14-0	sl. vzh.	oblačno	8-2
	2. pop.	731-5	25-0	sr. jvzh.	dež	

Srednja včerajšnja temp. 14-6°, norm. 15-6°.

Proda se nova hiša

na BLEDU, pripravna za penzioniste. Poizve se pri Antonu Marolt na Gradu št. 88, Bled, Gorenjsko. 1678

Advokat dr. Josip Vilfan, Trst, Nova ulica 11, išče

koncipijenta

Vstop tudi takoj. 1666

URA z verižico za samo kron 2-20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2-20, ter 3 letnim pisanim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6-—, 5 kos. K 9-—. Pošilja proti povzetju prusko-slezijska izvozna tvrdka

A. Gelb, Krakov 340. Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Zahvala.

Vsem, ki so našega ljubelega očeta ozir. brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Buzzolini

tovarnarja salam, trgovca z delikatesami in hišnega posestnika

tolažili v njegovi bolezn, nam izražali svoje sočutje v naši bolesi in dragemu pokojniku s krasnimi darovanimi venci in spremstvom na njega zadnji poti izkazali zadnjo čast, izrekamo tem potom v lastnem imenu kakor tudi v imenu vseh naših sorodnikov najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo gospodi iz Ljubljane kakor tudi prostovoljnemu gasilnemu društvu na Ježici za udeležbo pri pogrebu.

Stožice, dne 30. maja 1912.

1746

Zalujoči ostali.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

V prometnem kraju na Gorenjskem se vsled lastnikove bolezni pod prav ugodnimi pogoji takoj proda 1737 3

HIŠA

v kateri se izvršuje že mnogo let dobro idoča

gostilniška obrt.

Naslove kupcev oziroma ponudbe sprejema upravništvo tega lista pod št. 1737.

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

v škofji Loki. Prošnje do 20. junija. Plača po dogovoru. Nastop s 15. septembrom. 1729

Mestni župni urad v škofji Loki
dne 30. maja 1912.

Avguštin Šinkovec,
župnik.

Že nekoliko izurjeno

poslovodkinjo in blagajničarko

sprejme v pekarijo gosp. Jean Schrey, Ljubljana, Gradišče 5. 1725

Št. 16.965.

RAZGLAS.

1733 3

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši s 13. junijem 1912 vsak četrtek popoldne ob 3. uri brezplačno

stavile koze

v veliki dvorani Mestnega doma. Vabijo se vsi stariši, kojih otroci še niso cepljeni, da prineso te k cepljenju in k pregledu ceplencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroči se tudi spričevalo o cepljenju, ter bodi posebno še povdarjeno, da se v smislu ministerialne naredbe zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo spričevalo o uspešno cepljenih kozah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 20. maja 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar, i. r.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

Stanovanje

z dvema sobama in vsemi priklitinami se odda za avgustov termin. Poizve se pri A. Sušniku, trgovcu, Zaloška cesta.

1736

Mirna stranka išče

stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami za avgustov termin. Naslov pove iz prijaznosti uprava lista pod šte. 1738

2 mizararska pomočnika

se sprejmeta pri M. Klemenčič, strojno mizarstvo, Vrhnika 112. 1739

Ženitna ponudba.

Pošten, krščanski in muzikalično izobražen, 26 letni mladenič, dober pevec in igravec v lepem, prijetnem kraju Gorenjske, zraven mesta, se želi seznaniti v svrhu ženitve z marljivo, pridno, krščansko in trgovsko izobraženo gosposdično, ki bi imela veselje do samostojne špecerijske trgovine. Starost od 18 do 28 let. Zahteva se nekaj premoženja. Le resni oglasi naj se pošiljajo s sliko na upravo »Slovenca« do 10. junija pod »SREČNA BODOČNOST 39«.

1732

Stroga tajnost zajamčena. Slike se vrne.

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki
ANTON KOLENC, CELJE, Graška cesta številka 22.

Prazen je izgovor, da se mora blago kupovati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim špecerejskim blagom, tako, da zamore popolnoma ustreči zahtevam cenjenih gosp. trgovcev proti vsaki konkurenci, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom in prosim za mnogobrojen obisk. Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve.

Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke kakor oves, pšenico, suhe gobe, fižolj, seno, orehe, vinski kamen itd. sploh vse po najvišjih dnevnih cenah. Kupim tudi vsakovrstne vreče, ter petrolejske in druge sode.

Cenjenim kmetovalcem naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstna poljska in vrtna semena za neslajive kaljivosti, kakor pravo francosko lucerno, domače deteljo, travo, ter čebulček, fižol in krompir za saditi bel, rumen ali rožen. Za krmiljenje živine imam v zalogi riževo moko in otrobe v ceni od 9.— do 15.— Kron 100 kg. 2973

Poštna naročila se izvršujejo z obratno pošto.